

deraf. Jeg tror, det var til Held for dem, om den mere seige, jydsk Natur fik Lov en Tid lang at gøre sin hele Indflydelse gjældende paa saadanne større Kulturanstalter. Derfor tror jeg, at naar der her er Tale om at forøge vort aarlige Budget med 100,000 Kr. om Aaret til aandelig Uddannelse, saa er man berettiget til at sige, at det vilde være anderledes paa sin Plads at anvende dem ovre i Jylland end at anvende dem til Forøgelse af det i Forveien meget store Apparat, hvormed Hovedstaden er forsynet.

Det var disse almindelige Betragtninger, med Hensyn til dette Lovforslag, som jeg gjerne vilde begynde med at fremdrage. De gjøre mig til en bestemt Modstander af dette Lovforslag, som jeg tvivligt maa jeg befende, har lidt ondt ved at bringe ind under et alvorligt Synspunkt. Jeg har været tilbøielig til at opfatte det som en elstværdig Spøg fra den høitærede Kultusministers Side, at han er kommen med dette Forslag. Jeg tvivler ikke om, at det har været Alvor for det ærede Medlem for Kjøbenhavns Afd. Valgtreds (Scharling), ligesom det har været Alvor for Universitetet selv, der har fremsat det. Men at den høitærede Kultusminister har fremsat dette Forslag her i Haa om blot delvis at faae det gennemført, nærer jeg en besfeden Tvivl om, og jeg maa tilføie, at denne Tvivl gaar noget videre. Jeg tvivler nemlig om, hvorvidt den høitærede Kultusminister vilde blive ganske glad ved, at Folkethinget vedtog dette Lovforslag, og Landsthinget sluttede sig dertil. Jeg tror, at det vilde gaa med dette Lovforslag som med ikke faa andre Lovforslag fra den høitærede Regjering, at hvis Thinget gjorde Alvor af at vedtage dem allesammen, vilde Sagen befinde sig i større Forlegenhed end den høitærede Regjering selv.

Jeg gaar dernæst over til nogle Bemærkninger, jeg gjerne vilde gjøre til, hvad den første ærede Taler, det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgtreds (Pinsel), sagde. Jeg deler ganske hans Betragtning, at Folkethinget bør følge Universitetet med rigtig Fortrolighed og Forstaaelse. Jeg tror, det er en Opgave, som vi har for har bør komme mere ind paa, end det i tidligere Tider har været Tilfældet, at vi stadig følge Universitetet og søge at komme i en fortrolig Forstaaelse med det. Jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgtreds allerede i den Tid, han har været Medlem af dette Thing, har bidraget sin Del dertil, hvorfor jeg er ham meget taknemlig. Jeg vil sige, at i hans Foredrag ligesom i det Foredrag, det ærede Medlem fra Langeland (Brandes) holdt, var der en enkelt Ting, som jeg gjerne vilde udtale mig

lidt om, da jeg er af en noget anden Opfattelse desangående; det er med Hensyn til det theologiske Fakultet. Begge de to ærede Medlemmer syntes at ville vise det theologiske Fakultet bort fra Universitetet. Ganske vist var det stærkest fremtrædende i det Foredrag, som det ærede Medlem fra Langeland holdt. Jeg vil dertil sige, at jeg tror, der findes ved Universitetet saa grumme Meget, som ikke i egentlig Forstand kan kaldes Videnskab, men som alligevel har sin Plads der. Naar der ved vort Universitet er — ja, der er ganske vist ikke, men der skulde være det — en Professor i Æsthetik, vil jeg sige, at Æsthetiken har jeg aldrig kunnet faae ind under Begrebet Videnskab. Jeg kan se, at Æsthetiken kan foredrages, men den er af saa subjektiv Natur, at jeg maa sige, at den egentlige æsthetiske Videnskab tror jeg ikke paa. Jeg tror ikke, den er til, og jeg tror aldrig, den vil komme til Verden; men derfor ønsker jeg ingenlunde Æsthetiken bortvist fra Universitetet. Tværtimod vil jeg finde det i høieste Grad ønskeligt, om denne Professorpost kunde blive besat, og jeg deler i saa Henseende ganske Ansuelser med det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgtreds og har Sympathi for den Maade, hvorpaa han ønsker, at der kan blive gjort Fyldest i den Sag. Men ligesom jeg ikke kan finde, at Æsthetiken skulde bortvises fra Universitetet, fordi den ikke er en Videnskab, ligesom jeg ikke kan finde, at Pædagogiken er en Videnskab eller er vidensfabelig, men derfor burde der dog være en Professorpost i Pædagogik, saaledes kan jeg ikke billige, at man bortviser Theologien fra Universitetet. Der findes i Theologien saa Meget af Videnskab, at jeg finder, at den suldt ud kan forsvare sin Plads ved vort Universitet. Men ganske vist findes der en Feil ved det theologiske Fakultet, saaledes som det findes ved vort Universitet, nemlig den, at det ikke har Lærefrihed. Det savner Lærefrihed og savner den i betydelig højere Grad, end det tidligere har været Tilfældet. Den Gang, da jeg hørte Forelæsninger — om jeg maa bruge det Udtryk — i Theologi, fandtes der i det theologiske Fakultet Medlemmer, som hørte den tidligere Tid til, den Tid her i Landet, da Lærefriheden ganske vist ikke var lovhjemlet, men dog gennem Praxis havde arbejdet sig frem. Da havde man endnu en sidste Rest, ogsaa i vor Folkekirke, fra den Tid, da man — i Praxis — anerkjendte Lærefrihed. Jeg veed nok, at lovhjemlet har den aldrig været. Jeg tror, at i det Dødblik, at de theologiske Professorer virkelig fik Lærefrihed, er der i Virkelighe-